

Velfærdsministeriet
Handicap
J.nr. 2009-6700
lkr

2. november 2009

Bemærkninger til høringssvarene vedr. forslag til lov om tolkning til personer med hørehandicap

Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt i høring den 30. september 2009 med svarfrist den 14. oktober 2009.

Forslaget har været sendt i høring hos Center for Ligebehandling af Handicappede, Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation, Dansk Handicap Forbund, Danske Regioner, Danske Døvblindfødtes Forening, Danske Døves Landsforbund, Danske Handicaporganisationer, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Sociale Tolkeprojekt, Foreningen af Danske Døvblinde, Foreningen af Tegnsprogstolke, Høreforeningen, Institut for Menneskerettigheder, KL og Socialpædagogernes Landsforbund.

Modtagne høringssvar

Følgende har svaret:

Ankestyrelsen, Center for Døve, Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation, Danske Døves Landsforbund, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Foreningen af Danske Døvblinde, Høreforeningen, Socialpædagogerne og SU-styrelsen.

Ændringer på baggrund af høringsrunden

Høringsrunden har givet anledning til følgende ændringer:

- Det er præciseret, at målgruppen omfatter døvblevne.
- Det er præciseret, at der er tale om assistance fra en uddannet tolk.
- Det er præciseret, at tolkemyndigheden skal træffe afgørelse om, hvorvidt en person er omfattet af målgruppen.
- Det er indskrevet i selve lovgivningen, at der gives ubegrænset tolkning til aktiviteter, der er nødvendige for, at brugeren kan deltage i samfundet på lige fod med alle andre.
- Det er præciseret, at stedfortrædere til Tolkerådet udpeges på baggrund af indstilling fra ministerier og Danske Handicaporganisationer.
- Forslagets ligestillingsmæssige konsekvenser er indskrevet.
- Forslaget økonomiske og administrative konsekvenser er indskrevet.
- Det er præciseret, at forslaget også omfatter tolkning til tegnstøttet kommunikation.
- Det er præciseret hvilke aktører, der er repræsenteret i Tolkerådet.

- Der er tilføjet, at Ankestyrelsen undersender generel vejledning om praksis.
- Det er præciseret, at kursus- og vejledningstilbud for døvblinde er omfattet af adgangen til ubegrænset tolk.

På baggrund af høringssvarene er det desuden besluttet at uddybe lovforslaget med en beskrivelse af historikken bag og modellen for den fælles tolkeløsning, baseret på rapporten om den fælles tolkeløsning, som blev udarbejdet af den tværministerielle arbejdsgruppe for den fælles tolkeløsning.

Endvidere er der, for at understøtte overskueligheden af lovforslaget, foretaget ændringer i opbygningen af enkelte paragraffer, ligesom de almindelige og særlige bemærkninger er uddybet.

Ændringerne har ikke medført ændringer af selve modellen, men blot en uddybet beskrivelse af modellen baseret på rapporten om den fælles tolkeløsning.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Generelle bemærkninger

Danske Døves Landsforbund, Danske Handicaporganisationer, Foreningen af Danske Døvblinde, Høreforeningen og Socialpædagogerne er positive overfor, at mennesker med hørehandicap får ret til tolkning gennem den fælles tolkeløsning.

Danske Døves Landsforbund, Danske Handicaporganisationer, Foreningen af Danske Døvblinde, Høreforeningen og Socialpædagogerne er positive overfor, at den fælles tolkemyndighed giver en enkel og smidig adgang til tolk på alle områder, der dækkes af den fælles tolkeløsning.

Center for Døve finder det positivt, at der på udvalgte tolkeområder tilbydes ubegrænset adgang til tolkning.

Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation, Høreforeningen og Socialpædagogerne finder det positivt, at der nedsættes et Tolkeråd.

Danske Handicaporganisationer og Høreforeningen ønsker at blive inddraget i udarbejdelse af bekendtgørelse om tolkning til personer med hørehandicap.

Kommentarer

Det bemærkes, at Indenrigs- og Socialministeriet fortsat vil inddrage alle relevante parter i oprettelsen af den fælles tolkemyndighed i det omfang, det er nødvendigt, herunder også i udarbejdelsen af bekendtgørelsen.

2. Aktiviteter dækket af den fælles tolkeløsning

Center for Døve og Danske Døves Landsforbund mener, at den fælles tolkeløsning ikke dækker de områder, der tidligere er blevet dækket af Det Sociale

Tolkeprojekt, men i stedet udelukkende de områder, der er blevet dækket af Det Sociale Tolkeprojekt efter den begrænsning, der blev indført i 2008.

Ankestyrelsen bemærker, at det kan være vanskeligt at gennemskue sondringen mellem bilag 1 og 2.

SU-styrelsen mener, at der kan være gråzoner i forhold til områder dækket af den fælles tolkeløsning og områder dækket af Undervisningsministeriets sektoransvar.

Danske Regioner mener, at det bør præciseres, hvorvidt den fælles tolkeløsning kan dække tolkning til behandling på private sygehuse eller ved speciallæge uden overenskomst.

Kommentarer

Den fælles tolkeløsning skal dække tolkning til aktiviteter, hvor tolkning ikke dækkes af anden lovgivning. Det er således Indenrigs- og Socialministeriets opfattelse, at den fælles tolkeløsning dækker tolkning på alle de områder, der før 2008 blev dækket af Det Sociale Tolkeprojekt.

Tolkning til aktiviteter, der dækkes af anden lovgivning, kan ikke dækkes af ubegrænset tolkning. Arbejdsgruppen om den fælles tolkeløsning har blandt andet gennemgået området med henblik på at skabe overblik over eksisterende lovgivning på området. Alle aktiviteter, som ikke dækkes af eksisterende lovgivning, vil fremover kunne dækkes af den fælles tolkeløsning ud fra de principper, som gælder for ordningen.

Tolkerådet får blandt andet til opgave at bistå tolkemyndigheden og Ankestyrelsen i gråzoneproblematikker. Det bemærkes, at både Undervisningsministeriet og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse deltager i Tolkerådet.

3. Ubegrænset tolkning

Danske Handicaporganisationer finder, at listen over aktiviteter, hvortil der kan ydes ubegrænset tolkning, indebærer en risiko for, at deltagelse i samfundslivet vil blive begrænset for mennesker med hørehandicap.

Center for Døve mener, at tolkemyndighedens afgørelse af hvor lang tid, der kan ydes ubegrænset tolkning til en bestemt aktivitet, ikke bør medføre en begrænsning for brugerne.

Kommentarer

Listen over aktiviteter, hvortil der kan ydes ubegrænset tolkning, er alene eksempler på aktiviteter, som vurderes nødvendige for deltagelse i samfundets institutioner på lige fod med alle andre. Hvis tolkebrugeren vurderer – i modsætning til tolkemyndigheden - at en aktivitet ifølge principperne bag ordningen bør være omfattet af ubegrænset tolkning, vil der være adgang til at klage over afgørelsen til Ankestyrelsen.

Det er ikke hensigten, at tolkemyndigheden kan indføre en begrænsning i den ubegrænsede tolkning ved at sætte begrænsninger på antallet af timer, der kan anvendes til de pågældende aktiviteter. Det følger dog af de almindelige forvaltningsprincipper, at det anvendte antal tolketimer skal stå i et rimeligt forhold til formålet med den pågældende aktivitet.

4. Timebanken

Center for Døve, Danske Døves Landsforbund, Foreningen af Danske Døvblinde og Høreforeningen finder, at en timebank på 7 timer om året pr. tolkebruger er for lidt.

Danske Handicaporganisationer mener, at timebanken bør tage hensyn til, at behovene er forskellige, ved at tildele timer baseret på behov.

Foreningen af Danske Døvblinde mener, at en årlig tilpasning af timetallet i timebanken i forhold til det reelle forbrug medfører en usikkerhed for tolkebrugere i forhold til adgangen til tolk.

Høreforeningen finder, at indførelsen af en timebank er i modstrid med FN konventionens artikel 3, a): ” Respekt for menneskets naturlige værdighed, personlige autonomi, herunder frihed til at træffe egne valg og uafhængighed af andre personer.”

Danske Døves Landsforbund og Foreningen af Danske Døvblinde mener, at timebanken er for lille til, at tolkebrugere kan deltage i private uddannelser, og at dette er i modstrid med FN konventionen, som siger, at personer med handicap ikke skal udelukkes fra det almindelige uddannelsessystem.

Center for Døve spørger, hvem der skal registrere, hvem der deltager i tolkningen, samt hvordan en situation, hvor en person i en gruppe tolkning ikke har flere timer i sin timebank, skal håndteres.

Danske Døves Landsforbund foreslår, at timebanken fjernes fra forslaget, og at der i stedet tildeles ubegrænset tolkning på alle områder, hvor tolkebrugeren har behov for tolk.

Kommentarer

Det er prioriteret at give ubegrænset adgang til tolkning på så mange områder som muligt. Det betyder, at timebanken er blevet forholdsvis lille, men dette skal ses i sammenhæng med de aktiviteter, hvortil der bevilges ubegrænset tolkning.

Det er besluttet at give alle tolkebrugere samme adgang til tolkning uanset påvist eller sandsynliggjort behov, for at sikre tolkebrugere en enkel og ufleksibel adgang til tolk gennem den fælles tolkeløsning.

For at sikre tolkebrugerne adgang til så mange timers tolkning som muligt, er det besluttet løbende at justere timebankens størrelse i forhold til det faktiske behov ud fra den økonomiske ramme, der er til rådighed.

Det er vurderingen, at adgangen til ubegrænset tolk på en lang række områder sammenholdt med timebanken giver tolkebrugerne adgang til deltagelse i samfundets institutioner samtidig med adgang til at foretage egne valg i forhold til prioritering af tolkningerne i timebanken.

Undervisningsministeriet har sektoransvaret for at sikre mennesker med hørehandicap adgang til det almindelige uddannelsessystem. Herudover giver den fælles tolkeløsning adgang til tolkning til AVU og FVU, som ikke dækkes af Undervisningsministeriets eksisterende ordninger. Uddannelser af mere interessebetonet karakter, samt uddannelser i privat regi, må tolkebrugerne dække over timebanken i det omfang, det er muligt.

Tolkmyndigheden får til opgave at registrere deltagelse i aktiviteter, hvortil der benyttes tolk. Hvis en tolkebruger ikke har flere timer i timebanken, er det ikke muligt at bevilge tolk til aktiviteter, der ikke er omfattet af den ubegrænsede adgang til tolk.

Den fælles tolkeløsning giver i modsætning til tidligere tolkebrugerne en lovsikret adgang til tolk på en lang række områder. Det er vurderingen, at der ikke er mulighed for at tilbyde en lovsikret adgang til tolkning i det omfang, tolkebrugerne finder at have behov herfor.

Det er aftalt med partierne bag satspuljen, at forbruget af tolk i ordningen følges tæt, og at der gøres status efter et år bl.a. med henblik på en vurdering af, om balancen mellem ubegrænset tolkning og timebanken er korrekt. Desuden skal loven revideres ultimo 2012.

5. Tolk til aktiviteter i udlandet

Høreforeningen mener, at der bør afsættes en pulje til bevilling af tolk til aktiviteter i udlandet, der fordeles efter en individuel vurdering.

Kommentarer

De sædvanlige bestemmelser om medtagelse af sociale ydelser til udlandet betyder, at mens borgerne som udgangspunkt kan medbringe kontantydelse, er der ikke samme mulighed for at medbringe naturalydelser. Denne forskel skal ses i sammenhæng med de potentielle udgifter ved at medbringe en naturalydelse til udlandet.

6. Kvaliteten af tolkningen

Danske Handicaporganisationer påpeger, at det er vigtigt at sikre tolkning af en høj kvalitet med de nødvendige faglige kompetencer.

Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation spørger til, hvor sammenhængen mellem uddannelse og kvaliteten af tolkningen sikres.

Kommentarer

I forbindelse med konkurrenceudsættelsen af leverandør af tolkning til den fælles tolkeløsning vil der blive fastsat en række kvalitetsmæssige krav til tolkningen.

7. Tolkerådet

Center for Tegnsprog og Tegnstøttet Kommunikation mener, at de bør være repræsenteret i Tolkerådet.

Kommentarer

Tolkerådet er fastsat i forhold til de sektorer, der er involveret i den fælles tolkeløsning, samt interesseorganisationerne. Tolkeuddannelsen hører under Undervisningsministeriet, som også er repræsenteret i Tolkerådet.

8. Ikrafttrædelse

Center for Døve mener, at ikrafttrædelsesdatoen bør flyttes, for at sikre en god opstart af den fælles tolkeløsning.

Kommentarer

Det er forudsat i satspuljeaftalen for 2008, at den fælles tolkeløsning skal træde i kraft den 1. januar 2010. Under forudsætning af lovforslagets vedtagelse, vil der være et retskrav på tolkning fra dette tidspunkt. Fuld etablering af den fælles tolkeløsning, herunder gennemførelse af et udbud og valg af den fremtidige leverandørkreds og fuld implementering af alle brugerfunktionaliteter på hjemmeside m.v., forventes at ville ske i løbet af 1. halvår af 2010.